

VINICIO TAMMARO

Aristophanis Fabulae, rec. N.G. Wilson, II, Oxonii 2007, 165-168:

Χο. Μοῦσα, χορῶν ἱερῶν ἐπίβηθι καὶ ἔλθ' ἐπὶ τέρψιν ἀ- οιδᾶς ἐμᾶς, τὸν πολὺν ὀψομένη λαῶν ὄχλον, οὗ σοφαί μυρίαί κάθηνται φιλοτιμότεραι Κλεοφῶντος, ἐφ' οὗ δὴ χεῖλεσιν ἀμφιβάλοις δεινὸν ἐπιβρέμεται Θρηκία χελιδῶν ἐπὶ βάρβαρον ἐζομένη πέταλον, τρύ- ζει δ' ἐπὶ κλαυτὸν ἀηδόνιον νόμον, ὡς ἀπολεῖται, κἂν ἴσαι γένωνται.	[στρ. 675 678-679 680 683-684 685
τὸν ἱερὸν χορὸν δίκαιόν ἐστι χρηστὰ τῇ πόλει ξυμπαινεῖν καὶ διδάσκειν. πρῶτον οὖν ἡμῖν δοκεῖ ἐξιῶσαι τοὺς πολίτας κάφελειν τὰ δειμάτα, κεῖ τις ἡμαρτε σφαλεῖς τι Φρυνίχου παλαισμοσιν, ἐκγενέσθαι φημὶ χρῆναι τοῖς ὀλισθοῦσιν τότε αἰτίαν ἐκθεῖσι λῦσαι τὰς πρότερον ἀμαρτίας. εἴτ' ἄτιμόν φημὶ χρῆναι μηδέν' εἶν' ἐν τῇ πόλει· καὶ γὰρ αἰσχροὺς ἐστὶ τοὺς μὲν ναυμαχῆσαντας μίαν καὶ Πλαταιᾶς εὐθύς εἶναι κἀντὶ δούλων δεσπότας— κοῦδὲ ταῦτ' ἔγωγ' ἔχοιμ' ἂν μὴ οὐ καλῶς φάσκειν ἔχειν, ἀλλ' ἐπαινω· μόνα γὰρ αὐτὰ νοῦν ἔχοντ' ἐδράσατε. πρὸς δὲ τούτοις εἰκὸς ὑμᾶς, οἳ μεθ' ὑμῶν πολλὰ δὴ χοῖ πατέρες ἐναυμάχησαν καὶ προσήκουσιν γένει, τὴν μίαν ταύτην παρεῖναι ξυμφορὰν αἰτουμένοις. ἀλλὰ τῆς ὀργῆς ἀνέντες, ὧ σοφώτατοι φύσει, πάντας ἀνθρώπους ἐκόντες ξυγγενεῖς κτησώμεθα κάπιτίμους καὶ πολίτας, ὅστις ἂν ξυνναυμαχῇ. εἰ δὲ ταῦτ' ὀγκωσόμεσθα κάποσεμνονοῦμεθα, τὴν πόλιν καὶ ταῦτ' ἔχοντες κυμάτων ἐν ἀγκάλαις, ὑστέρω χρόνῳ ποτ' αὐθις εὖ φρονεῖν οὐ δόξομεν.	690 695 700 705
εἰ δ' ἐγὼ ὀρθὸς ἰδεῖν βίον ἀνέρος ἢ τρόπον ὅστις ἔτ' οἰμώξεται, οὐ πολὺν οὐδ' ὁ πίθηκος οὗτος ὁ νῦν ἐνοχλῶν, Κλειγένης ὁ μικρός, ὁ πονηρότατος βαλανεὺς ὁπόσοι κρατοῦσι κυκησίτεφροι ψευδολίτρου κονίας καὶ Κιμωλίας γῆς, χρόνον ἐνδιατρίψει· ἰδὼν δὲ τάδ' οὐκ εἰ- ρηνικὸς ἔσθ', ἵνα μὴ ποτε κάποδυθῇ μεθύων ἄ- νευ ξύλου βαδίζων.	[ἀντ. 710 713-714 715
πολλάκις γ' ἡμῖν ἔδοξεν ἢ πόλις πεπονθέναι ταῦτόν εἰς τε τῶν πολιτῶν τοὺς καλοὺς τε κάγαθοὺς εἰς τε τὰρχαῖον νόμισμα καὶ τὸ καινὸν χρυσίον.	718-719 720

οὔτε γὰρ τούτοισιν, οὔσιν οὐ κεκιβδηλευμένοις
ἀλλὰ καλλίστοις ἀπάντων, ὡς δοκεῖ, νομισμάτων
καὶ μόνοις ὀρθῶς κοπεῖσι καὶ κεκωδωνισμένοις
ἐν τε τοῖς Ἑλλησι καὶ τοῖς βαρβάροισι πανταχοῦ,
χρώμεθ' οὐδέν, ἀλλὰ τούτοις τοῖς πονηροῖς χαλκίοις, 725
χθές τε καὶ πρόην κοπεῖσι, τῷ κακίστῳ κόμματι.
τῶν πολιτῶν θ' οὔς μὲν ἴσμεν εὐγενεῖς καὶ σώφρονας
ἄνδρας ὄντας καὶ δικαίους καὶ καλοῦς τε κάγαθούς
καὶ τραφέντας ἐν παλαίστραις καὶ χοροῖς καὶ μουσικῇ,
πrouσελοῦμεν, τοῖς δὲ χαλκοῖς καὶ ξένοις καὶ πυρρίαις 730
καὶ πονηροῖς καὶ πονηρῶν εἰς ἅπαντα χρώμεθα,
ὑστάτοις ἀφιγμένοισιν, οἷσιν ἢ πόλις πρὸ τοῦ
οὐδὲ φαρμακοῖσιν εἰκῆ ῥαδίως ἐχρήσατ' ἄν.
ἀλλὰ καὶ νῦν, ὄνότητοι, μεταβαλόντες τοὺς τρόπους
χρῆσθε τοῖς χρηστοῖσιν αὐθις· καὶ κατορθώσασι γὰρ 735
εὐλογον, κἄν τι σφαλῆτ', ἐξ ἀξίου γοῦν τοῦ ξύλου,
ἦν τι καὶ πάσχητε, πάσχειν τοῖς σοφοῖς δοκήσετε.